

ISSN 1310 - 4624

2003
№ 3
НАУЧНО СПИСАНИЕ
ЗА КНИГАТА
ГОДИНА V

ИЗДАТЕЛ

ISSN 1310 – 4624

КНИГАТА – БЪДЕЩЕ ВРЕМЕ В МИНАЛОТО

Под наслов „Книгата: бъдеще време в миналото?!“ в Деня на народните будители – 1 ноември 2003 г., в Националния дворец на културата в столицата се проведе научна конференция с участието на учени и изследователи в областта на книгознационните технологии, писатели, издатели, полиграфисти, компютърни специалисти, социолози, представители на институции, свързани с книгата, докторанти и др.

Научният форум бе организиран от Колежа по библиотекознание и информационни технологии (КБИТ), издателство „Захарий Стоянов“, Националния дворец на културата (НДК) и Националния център за книгата (НЦК) при Министерство на културата.

Целта на конференцията бе да представи и да дискутира актуалните проблеми и тенденции в развитието на „Гутенберговата галактика“ в условията на информационното общество, метаморфозите и хипотезите за бъдещето на книгата в глобализиращия се съвременен свят. В този контекст се разшифрова и насловът на научния форум. Бъдеще време в миналото (лат. *Futurum praeteriti*) е със сложна, двойна ориентация на действието. Така се тълкува и замисълът на конференцията – въз основа на досегашното многовековно битие на книгата да отговорим на въпроса

Научна конференция и дискусия за днешния и утрешния ден на писмената комуникация

дали тя е само вчерашният ден на комуникацията, има ли перспективи в утрешния ден и какви са те.

Първото пленарно заседание откри и води председателят на организационния комитет за конференцията доц. д-р Стоян Денчев – ректор на КБИТ. Игор Чипев – директор на НЦК при МК, прочете приветствие от името на министъра на културата проф. дин Божидар Абрашев. Встъпителен доклад на тема „Надмогна ли времето завети и съвременни ответи“ изнесе проф. д-р Ани Гергова от Софийския университет „Св. Кл. Охридски“.

Работата продължи по секции.

В I секция „От Интернет към Гутенберг: Умберто Еко срещу Маршал Маклуън“ бяха изслушани 20 доклада и научни съобщения. Във II секция „Библиотеки, библиография, четене“ бяха изнесени 15 доклада и научни съобщения.

Във втората част на научния форум – „Глобализация и национална идентичност“, се проведе дискусия на тема „Кирилица или латиница във виртуалното и в реалното пространство“, ръководена от Иван Гранитски – директор на издателство „Захарий Стоянов“, и от доц. д-р Петър Парижков – КБИТ. Участваха акад.

1522/2004
НАРОДНА БИБЛИОТЕКА-В. ТЪРНОВО
ДЕПОЗИТ
1/20

Антон Дончев, Любомир Левчев, Стоян Райчевски, доц. д-р Тодор Тодоров, доц. д-р Лъчезар Георгиев, Петко Тотев, инж. Петър Червендинев, доц. д-р Стефан Коларов, Илия Пехливанов, Димитър Мехомийски.

Във второто пленарно заседание, което ръководи доц. д-р Стоян Денчев, участниците приеха резолюция, прочетена от акад. Антон Дончев (на с. 2).

В един от следващите броеве ще публикуваме материали от конференцията.

РЕЗОЛЮЦИЯ на научната конференция "Книгата: бъдеще Време В миналото?!", прочетена от акад. Антон Дончев

Национален дворец на културата, 1 ноември 2003 г.

Участниците в научния форум „Книгата: бъдеще време в миналото?!", организиран от Колежа по библиотекознание и информационни технологии, издателство „Захарий Стоянов“, Националния дворец на културата и Националния център за книгата при Министерството на културата, обсъдиха и дискутираха актуалните проблеми и тенденции в развитието на Гутенберговата галактика в условията на информационното общество, метаморфозите и хипотезите за бъдещето на книгата в глобализиращия се съвременен свят.

Провеждането на конференцията в Деня на народните будители – 1 ноември, потвърждава историческата приемственост на традициите в развитието на българската култура, нашата признателност към достойните чедата на отечеството и готовността ни да следваме примера на родолюбие, оставен от предците в полето на книжовността. Пленарното заседание, заседанията в двете секции – „От Интернет към Гутенберг: Умберто Еко срещу Маршал Маклуън“ и „Библиотеки, библиография, четене“, дискусиата „Кирилицата или латиницата във виртуалното и в реалното пространство“ преминаха в дух на колегиална етика и на високо научно равнище.

Изнесените доклади и съобщения очертаха изследователската територия на съвременното българско книгознание, търсенията и творческите реализации на оригинални идеи в областта на книгоиздаването, полиграфията, книготърговията, библиотечното дело, библиографията, компютърните технологии и пр.

Констатиран беше фактът, че и в света, и у нас въпреки пророкуванията за залаза на Гутенберговата галактика книгата има бъдеще като един от най-важните канали на културната комуникация и незаменяемо средство за образование и професионална подготовка. Участниците в научната конференция се обединиха около становището, че традиционните и модерните електронни носители на информация трябва да съжителстват в хармония и взаимно да се допълват.

В обстановката на свободен обмен на мнения и в дискуссионна атмосфера бе обсъден проблемът за кирилицата и латиницата във виртуалното и в реалното пространство и единодушно бе защитена позицията, че глобализацията в политиката и икономиката е реалност в съвременния свят, но глобализацията в културата е нещо съвършено различно. Най-яркият и непреходен знак на българската самобитност е нашата азбука и хилядолетната българска книга. Признание за неоченимите приноси на България в славянската и в общочовешката културна съкровищница е обявяването на Светите братя Кирил и Методий за съпокровители на Европа от папа Йоан Павел II през 1980 г.

Заедно с това конференцията изрази тревогата си от „свиването“ на четенето у нас, особено сред младото поколение.

Трудно е битието на българската книга днес. В периода на прехода след 1989 г. тя беше буквално изхвърлена на улицата, а книжарниците – превърнати на кафенета и модни бутици. Като тежък воденичен камък върху българското книгоиздаване и книготърговия лежи ДДС в размер на 20%. В редица европейски страни ДДС върху книгата е диференциран, като в Германия той е 7%, в Испания – 6%, в Португалия – 5%, в Гърция – 4% и т.н., а в други той въобще не съществува, например във Великобритания, Норвегия, Швейцария.

Ние оценяваме по достойнство усилията на Националния център за книгата при Министерството на културата в изпълнение на Концепцията за реформа в областта на книгата, приета през 1991 г., и приветстваме постигнатите насърчителни резултати в книготворчеството, но смятаме, че извършеното дотук е само началото на пътя, който българската книга трябва да извърви, за да достигне европейските стандарти.

Конференцията подкрепя инициативите на отделни български издателства, организации, бизнесмени и ценители на родното слово, които в трудните условия

на прехода разгръщат и обогатяват възрожденската традиция за даряване книги на читалища, училища, библиотеки.

След изнесените доклади и съобщения и проведената дискусия научната конференция, изразявайки увереност в по-доброто бъдеще на българската книга,

РЕШИИ:

1. *Материалите от конференцията – научните доклади и съобщения и стенографският запис на дискусията, да бъдат публикувани в отделен сборник, за да станат достояние на по-широк кръг специалисти и на държавните органи, които имат отношение към книгата.*
2. *Конференцията предлага на Министерството на културата да предприеме енергични стъпки за облекчаване по законодателен път на ДДС върху книгата с цел да се стимулира родното книгоиздаване и книгата да стане достъпна за всички.*
3. *Конференцията предлага на Министерството на културата да съдейства още по-активно на българските издатели за по-представително участие в международните панаири на книгата и за издигане авторитета на родната книга в чужбина.*
4. *Конференцията призовава Народното събрание на Република България да приеме във възможно най-близко време закон за библиотеките с оглед създаването на по-благоприятен климат за функционирането на тези традиционни културни средища у нас и модернизиранието им според европейските стандарти.*
5. *Конференцията предлага на заинтересуваните институти – Националният център за книгата и Националният център за музеите към Министерството на културата, Народната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, Народната библиотека „Иван Вазов“ в Пловдив и други книгохранилища, висши училища, полиграфически предприятия, исторически музеи, архиви и пр., да обсъдят и да предприемат конкретни инициативи за създаването на национален музей на българската книга по подобие на музеите от този род в редица европейски страни.*
6. *Научни конференции по проблемите на книгата в съвременното информационно общество да се провеждат всяка година традиционно на 1 ноември – Деня на народните будители.*

“БИБЛИОТЕКИ – ЧЕТЕНЕ – КОМУНИКАЦИИ” ЗА ВТОРИ ПЪТ В СТАРАТА СТОЛИЦА

Втората национална конференция „Библиотеки – четене – комуникации“ се проведе във Велико Търново на 20–21 ноември 2003 г. Значимият научен форум бе посветен на 60-годишнината от рождението на доц. д-р Стефан Коларов, ръководител на катедра „Библиотечнознание, масови комуникации, чужди езици“ при Филологически факултет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, която бе и основен организатор на конференцията заедно с любезните домакини от Народна библиотека „Петко Р. Славейков“. В рамките на празника във фойето на библиотеката бе открита изложбата „100 години българо-американски дипломатически отношения“ на Американския културен център – София, с участието и на кмета на града д-р Румен Рашев.

Скъп гост и автор на пленарния доклад бе доайенът на книгознанието в България проф. д-р Ани Гергова, чиято тема бе „За реабилитацията на личността в бъдещата библиотечна политика“. Първото заседание на конференцията се ръководи от доц. д-р Стефан Коларов, който отправи и вълнуващо приветствие към участниците, като им благодари за съпричастието към проблемите на книгата. Останалите заседания се провеждаха под ръководството на н.с. Живка Радева, доц. д-р Лъчезар Георгиев и г-жа Калина Иванова – зам.-директор на библиотеката. Сърдечни приветствия към юбилея бяха поднесени от проф. Ани Гергова, от членове на катедрата, от ръководството на народната библиотека „Петко Р. Славейков“, на които доц. д-р Стефан Коларов отговори с вълнуващо и емоционално слово, разказвайки за нелекия си житейски път, за любовта към книгата и научните си занимания, като не пропусна да благодари за оказаното му внимание. Една непринудена весела част на финала на измориелния ден разведри участниците и гостите, сред които бяха и студенти на юбилея.

Разгледаните проблеми на конференцията бяха по актуални и изключително важни проблеми – библиотечната организация и мениджмънт, работата с новите информационни технологии и Интернет, книгата и печатът като съвременни средства за комуникация. Представена бе книгата на Константинка Калайджиева „Материали за историята на Народната библиотека „Св. св. Кирил и Методий: 1944 – 1978“.

Стефа Асенова